

לפני 25 שנה

בגיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, התפרסמה כתבה הסרתית-תקרים כעיתונות העברית, תחת הכותרת "כתיבכי מאה שנים". הכתבה תיארה במילים ובתמונות את אשר ראה הכתב הראשי של השבועון, עמנואל פרת, שהתחפש לתייר רתי והסתובב במשך ימים בשכונת החרדית. מערכת השבועון נחלצה להגנתו של ראש עיריית תל-אביב, חיים לבנון, שיריביו האשימוהו בחוסר טוהר-כספים. במקביל העניקה המערכת, "ראיון מיוחד" לר"ר אילון, שהואשם בזיוף כעמפנות וכמעשים מגונים. מדור הביקורת הביא כתבה מצולמת על מופע הריקודים החדש בתיאטרון "לילה-לו" (ראו: "שער").

"חקירה מיוחדת" ערך צוות כתבי השבועון בנושא נישואי תערוכה בין בני ערות שינות בישראל. החל מהשבוע לפני 25

האגדה על החייל נתן אלבו * ביטול עונש המוות בישראל

* ברוך שלא עשני אשה... * פייד זילבר לומד עברית

"העולם הזה" 853
תאריך: 25.2.54

אולם מאחר שהאיש חי עד כה באגדה נחושה כי הוא גבר, ודיעה זו נתקבלה על כל מכריו, הוחלט לעשות מאמץ ולהירצא גבר מוחלט מחדר-הניתוח. הגידול המפריע סולק ואיתו ריקמת השחלה. למחרת בבוקר סר המנתח למיטת החיר לה לראות בשלומו. סעדיה, דתי, שלא ויתר על מינהגיו מימיו ולא ידע את מש"מעות הניתוח, ישב והתפלל תפילת-ישח"רית: "ברוך שלא עשני אשה...". יעצה לו אחת מהאחיות: "חבוב, מעתה התפלל: ברוך צונדק שלא עשני אשה...". סעדיה לא הבין את הרמז.

רפואה

סעדיה היה גבר

למעברת פרדס-חנה בא סניור פרופסור הרמן צונדק, המומחה הישראלי לבלוטות. בפניו הוצג אחד התושבים, רווק תימני כבן 20. ענגו עור וחטר חתימת זקן. שעלה ארצה במרדד הקסמים, והתלונן על כאב בים בכליות.

הפרופסור בדק אותו במירפאה המקור מית והזמין אותו אליו לבית-החולים ב"קנרת-חולים בירושלים, לסידרה של בדיקות גוספות. כאשר ראה את תוצאות הבדיקות, סיפר הפרופסור על המיקרה לאחיו, הפרופסור ברנהארד צונדק, המומחה בעל השם העולמי להורמונים. האחים התייעצו, והחליטו כי החולה סובל מאיזה גידול בלוטי שאת מקומו לא ידעו לקבוע בבירור. **ברוך מי?** פרופסור ברנהארד צונדק החליט להעביר את הצעיר אליו, לבית החולים הדסה הירושלמי, לניתוח. כאשר פתחו את בטנו נידהמו לראות שאומנם סבל מגידול — אך גידול הקשור לריק מת השחלה (בלוטת המין של האשה). כן נמצאו בגופו אבריימין של זכר ונקבה גם יחד. היתה זו דוגמה נדירה של פסבדו-הרמפרודיט.

עלידי ניתוח אבריו הזכריים, שלא היו מפותחים ביותר, יכול היה הפרופסור צונדק להפכו לאשה יפת-תואר שהיתה חיה כאשה, אם כי לא מביאה לעולם ולדות.

העם

איש המופת

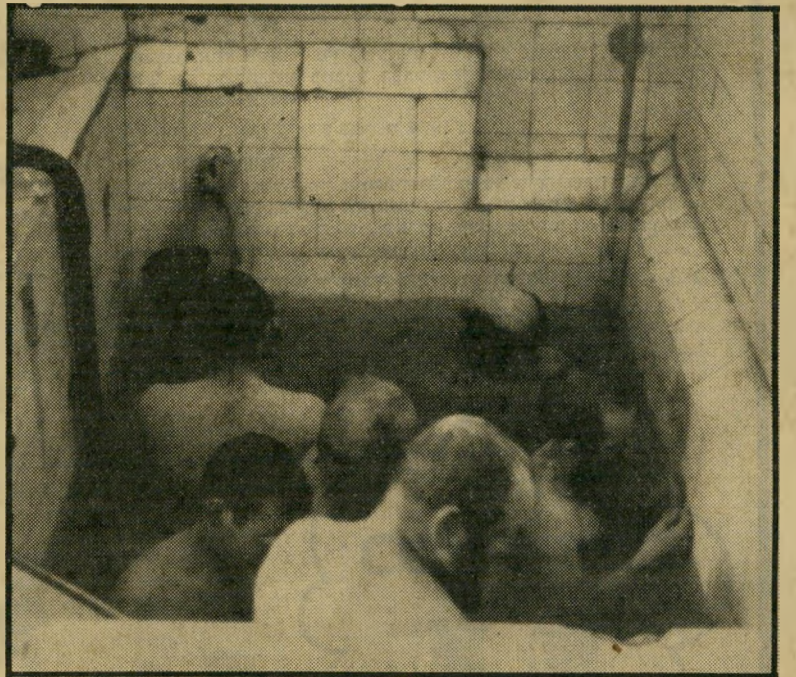
ישנם רגעים בחייו של אדם כשהוא עומד לבדו מול הבורא, מול עצמו, כששום מליצה לא תעזור לו, שום תהליך מחשבי תי קנוי לא יקל עליו, כשמישקלו האמרי תי מונח על כפות המאזניים. לעיתים קרובות אלה הרגעים האחרונים בחייו. הם היו הרגעים האחרונים של נתן אלבו.

החישה בערפל. כל חייל מתייחס אל רימוני-היד בחוסר-חיבה מסויים. הרימוני הוא נשק יעיל בטוח-קצר, בגלל מסלול התעופה הגבוה וזווית הירידה התלולה — דבר המאפשר להשליכו מעבר לקיר או לתוך עמדה נסתר. אולם הרימוני מסוכן

הכנסת

דיון בלתי-חלוי

לפני ארבע שנים הציע אורח ישראלי ממוצא גרמני את שירותו למדינה, והודה שאומנם אין לו נסיון במיקצוע הנדון, אך ישתדל להשביע את רצון הלקוחות כמיטב יכולתו. התפקיד: תליין.

אברכים בתוך המיקווה:

תצלום זה הינו מהיחידים שצולמו אי-פעם בתוך מיקווה לרחצה של יהודים חרדיים, בלב שכונת מאה-שערים, מעוז ומבצר של הדתיים הקיצוניים.

לבעליו הבלתי זהיר, לא פחות מאשר לאויביו. נתן אלבו, חייל צנום, שחרחר ושקט, ישב בערפל אהלו, פירק את הרימונים החיים, ולפתע שמע את הצליל הנורא ביותר בעולם: הלחישה של פתיל הריי מון שהוצת. אורכו של הפתיל 4 שניות.

4 שניות בין חיים ומוות. היה זה המיבחן העליון. נתן אלבו יכול היה לזרוק את הרימוני הרחק ממנו, לשכב על הארץ, לכסות בידיו על ראשו. חבי ריו, בחוקי, היו מתרסקים. ייתכן והוא היה נעש בעונש חמור. אולם הוא היה נותר בחיים.

נתן אלבו, עולה ממרוקו, בודד בארץ, לא עשה חשבון פשוט זה. הוא ראה את חברו באוהל. הוא ידע שחבריו האחרים משתעשים בחוק. הוא זינק החוצה, צעק "רימוני!" רץ אל מחוץ למיתחה, כשביצת המוות לחוצה לבטנו. כך נראה לחבריו כאלפית השגיאה האחרונה של חייו.

* על רקע זה צמחה דמותו של קאזאבלן.

אנשים

● **אזי פייד זילבר,** קצין צי צרפתי, שהפך לשגריר צרפת בישראל, סיים את שנת שירותו הראשונה בתל-אביב תוך היר שג ניכר: שליטה בעברית יומיומית. היר שג בלשני קודם של השגריר: לימוד 6000 סימני-כתב סיניים בתקופת שירותו בסין.

● **דויד בן-גוריון,** ראש ממשלת ישראל לשעבר, תושב שדה-בוקר בהווה, שלח מיכתב תודה לבעל מאפייה בבאר-שבע, ששיגר לו חלות שבת. כתב בן-גוריון לאופה: "החלות היו מצויינות, אפיי לו אשתי אמרה זאת".

● **כשנשאל הסופר ש"י עגנון** על-ידי סופר צעיר, מדוע אין הוא ממשיך את 190 המדינה, פארודיה שכתב לפני כמה שנים, השיב בקול מהורהר: איני יכול לכי-תוב המשך, פן אפר את המצווה. ולא תעמוד על דם רעך.

סנין האכה
מאת: י.א.ז. ג'מ

קיקי רפיפי ופיפי לקיקי

קיקי כתב שיר.
גם פיפי כתב שיר.
וגם זיוי כתב שיר.

אז קיקי ופיפי וזיוי הוציאו ספר שירים ביחד וקראו לו "זיפיקי", והם הוציאו את זה ביחד מפני שציצי היה חולה באותו זמן, כמו שאמרו שלושת המוסקטירים: אחד בעד כולם, כולם בעד אחד.

אחרי-כך הצטרפו אליהם גם ציצי, שהביא בינתיים, וביבי ומימי וסיסי וניני וגם בחורה אחת, לילי. הם הוציאו ביחד עיתון וקראו לו בשם לאן*. מפני שהשאלה הנכונה היא היא התשובה בעצמה.

בהתחלה היה שם מאמר המערכת, במאמר היה כתוב: "זרמים חדשים משבשים בקריית-ספר הצעירה שלנו, מחד גיסא ומאידי-גיסא עז הרצון לביטוי — אלא דא עקא ביטוי — לא מילתא זוטרתא היא, ואם בסיפורת עסקינו, הרי מאליה תישאל השאלה: לאן? לקראת? והתשובה היא: לקראת? לאן? ואכן, לפום צערא אגרא, ולא באצקוצציוס ניוועש!"

אחרי-כך היה שם מאמר הערכה של פיפי על שירתו של קיקי, הבולטת בייחוד האינדיבידואלי שבה וכל כולה צעקת הדור שתוס-העין, ומאמר הערכה של קיקי על שירתו של פיפי, שהיא ביטוייה הנמרץ והעז כאחד של פניפסיטיקה הזויסטיאית. כמו כן היה שם מאמר של ציצי על יוגי המבקר, ומאמר של ניני על ציצי הצעיר, ופורטרט הצעיר ניני מאת ציצי, וביקורת מאת ציצי על תערוכת ניני.

ובסוף היה חמשיה, אל הפרשדונה:
"היה היה איש ושמו קיקי,
ברגש ממוחל וקיניקי,
הוא וציקי נקיניקי
אהבו את מיקי,
מצבו אז היה שמן-קיקי".

* קטע זה הינו פארודיה על התגבשותה של קבוצת לקראת ופירסומו של כתביעת לשירה שנשא את אותו השם.